

**HYSBYSIAD PENDERFYNIAD Y CYNGOR
CYNGOR GWYNEDD**

(Adran 100C Deddf Llywodraeth Leol 1972)

1 Mai 2025

Cyfarfod Aml-leoliad

Presenoldeb:

Y Cynghorwyr: Ioan Thomas (Cadeirydd)
Elin Walker Jones (Is-gadeirydd)

Craig ab Iago, Menna Baines, Beca Brown, Stephen Churchman, Glyn Daniels, Anwen Davies, Dafydd Owen Davies, Elwyn Edwards, Elfed Wyn ap Elwyn, Alan Jones Evans, Gwilym Evans, Dylan Fernley, Delyth Lloyd Griffiths, Jina Gwyrfaï, Annwen Hughes, John Brynmor Hughes, Louise Hughes, Medwyn Hughes, Iwan Huws, Elin Hywel, Nia Wyn Jeffreys, Anne Lloyd Jones, Berwyn Parry Jones, Dawn Lynne Jones, Dewi Jones, Elwyn Jones, Gwilym Jones, Gareth Tudor Jones, Huw Wyn Jones, June Jones, Eryl Jones-Williams, Cai Larsen, Dafydd Meurig, Dilwyn Morgan, Linda Morgan, Dewi Owen, Gwynfor Owen, Llio Elenid Owen, Gareth Coj Parry, Geraint Parry, Rheinallt Puw, Arwyn Herald Roberts, Beca Roberts, Elfed P Roberts, John Pughe Roberts, Meryl Roberts, Richard Glyn Roberts, Huw Llwyd Rowlands, Paul Rowlinson, Angela Russell, Dyfrig Siencyn, Peter Thomas, Menna Trenholme, Rob Triggs, Rhys Tudur, Hefin Underwood, Einir Wyn Williams, Elfed Williams, Gareth Williams, Gruffydd Williams, Sasha Williams a Sian Williams.

Swyddogion:

Dafydd Gibbard (Prif Weithredwr), Geraint Owen (Cyfarwyddwr Corfforaethol), Dylan Owen (Cyfarwyddwr Corfforaethol a Chyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol), Dewi Morgan (Pennaeth Cyllid), Iwan Evans (Swyddog Monitro), Carys Fôn Williams (Pennaeth Tai ac Eiddo), Vera Jones (Rheolwr Gwasanaeth Democratiaeth ac Iaith), Sion Huws (Rheolwr Priodoldeb ac Etholiadau), Arwel Evans (Rheolwr Caffael) ac Eirian Roberts (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth).

Ymddiheuriadau:

Y Cynghorwyr:- Beth Lawton, Edgar Owen, Nigel Pickavance, John Pughe a Gareth Roberts.

HYSBYSIAD PENDERFYNIAD Y CYNGOR
CYNGOR GWYNEDD

(Adran 100C Deddf Llywodraeth Leol 1972)

Dyddiad Cyfarfod Y CYNGOR

1 Mai, 2025

PWNC

Eitem 1: CADEIRYDD

PENDERFYNIAD

Penodi'r Cynghorydd Ioan Thomas yn Gadeirydd am 2025/26.

CANLYNIAD Y BLEIDLAIS

O blaid	46
Yn Erbyn	6
Atal	5

DATGANIADAU O FUDDIANT PERSONOL A MATERION PROTOCOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol na gollyngiadau perthnasol.

HYSBYSIAD PENDERFYNIAD Y CYNGOR
CYNGOR GWYNEDD

(Adran 100C Deddf Llywodraeth Leol 1972)

Dyddiad Cyfarfod Y CYNGOR

1 Mai, 2025

PWNC

Eitem 2: IS-GADEIRYDD

PENDERFYNIAD

Penodi'r Cynghorydd Elin Walker Jones yn Is-gadeirydd am 2025/26.

CANLYNIAD Y BLEIDLAIS

O blaid y Cynghorydd Beth Lawton	22
O blaid y Cynghorydd Elin Walker Jones	38

DATGANIADAU O FUDDIANT PERSONOL A MATERION PROTOCOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol na gollyngiadau perthnasol.

HYSBYSIAD PENDERFYNIAD Y CYNGOR
CYNGOR GWYNEDD

(Adran 100C Deddf Llywodraeth Leol 1972)

Dyddiad Cyfarfod Y CYNGOR	1 Mai, 2025
---------------------------	-------------

PWNC

Eitem 9: ADOLYGIAD BLYNYDDOL O GYDBWYSEDD GWLEIDYDDOL Y CYNGOR

PENDERFYNIAD

- Mabwysiadu'r rhestr o bwyllgorau ac is-bwyllgorau i'w sefydlu ar gyfer y flwyddyn fwrdeistrefol fel a nodir yn **Atodiad A** (isod), ynghyd â mabwysiadu'r dyraniad seddau a'r uwch gyflogau a nodir yn yr Atodiad.
- Dirprwyo'r hawl i'r Pennaeth Democratiaeth wneud penodiadau i'r pwyllgorau ar sail cydbwysedd gwleidyddol, ac yn unol â dymuniadau'r grwpiau gwleidyddol.
- Mabwysiadu cadeiryddiaethau'r pwyllgorau craffu ar sail cydbwysedd gwleidyddol, fel a ganlyn:-

Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi – Grŵp Plaid Cymru
Pwyllgor Craffu Cymunedau – Grŵp Plaid Cymru
Pwyllgor Craffu Gofal – Grŵp Annibynnol

- Mabwysiadu'r dyraniad seddau ar gyfer Cyd-bwyllgor Trosolwg a Chraffu Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd am dymor y Cyngor hwn oni bai fod newid sylweddol yn y cydbwysedd gwleidyddol – mae 1 sedd i Grŵp Plaid Cymru ac 1 sedd i'r Grŵp Annibynnol

ATODIAD A - DYRANIAD SEDDI AR BWYLLGORAU

A	Plaid Cymru	Annibynnol	Llafur Rhydd	Cyfanswm
Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi	12	6	0	18
Pwyllgor Craffu Cymunedau	12	5	1	18
Pwyllgor Craffu Gofal	12	5	1	18
Llywodraethu ac Archwilio	8	4	0	12

B	Plaid Cymru	Annibynnol	Llafur Rhydd	Cyfanswm
Gwasanaethu Democrataidd	10	4	1	15
Cynllunio	10	4	1	15
Trwyddedu Canolog / Cyffredinol	10	5	0	15
Iaith	10	5	0	15
Penodi Prif Swyddogion	10	5	0	15
Apelau Cyflogaeth	5	2	0	7
Nifer y seddau	99	45	4	148

C	Plaid Cymru	Annibynnol	Llafur Rhydd	Cyfanswm
Pensiynau	4	2	1	7
Cydbwyllgor Ymgynghorol Lleol	7	4	0	11
CYSAG	5	2	0	7

Cyfanswm y seddau	115	53	5	173
--------------------------	------------	-----------	----------	------------

Uwch Gyflogau

Yn unol â phenderfyniad blaenorol y Cyngor telir yr uwch gyflogau a ganlyn:

- Arweinydd
- Dirprwy Arweinydd
- 8 aelod arall o'r Cabinet
- Arweinydd yr Wrthblaid fwyaf
- Cadeiryddion Pwyllgorau
 - Pwyllgor Craffu (x3)
 - Pwyllgor Cynllunio
 - Pwyllgor Trwyddedu (Canolog a Chyffredinol yn cael ei gyfrif fel un Pwyllgor)
 - Pwyllgor Pensiynau
- Pennaeth dinesig (Cadeirydd y Cyngor)
- § Dirprwy Bennaeth dinesig (Is-gadeirydd y Cyngor)

CANLYNIAD Y BLEIDLAIS

O blaid	53
Yn Erbyn	1
Atal	7

DATGANIADAU O FUDDIANT PERSONOL A MATERION PROTOCOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol na gollyngiadau perthnasol.

HYSBYSIAD PENDERFYNIAD Y CYNGOR
CYNGOR GWYNEDD

(Adran 100C Deddf Llywodraeth Leol 1972)

Dyddiad Cyfarfod Y CYNGOR

1 Mai, 2025

PWNC

Eitem 10: PENODI CADEIRYDD I'R PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATIAETH 2025/26

PENDERFYNIAD

Penodi'r Cynghorydd Anne Lloyd Jones yn Gadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth am 2025/26.

CANLYNIAD Y BLEIDLAIS

O blaid	59
Yn Erbyn	2
Atal	1

DATGANIADAU O FUDDIANT PERSONOL A MATERION PROTOCOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol na gollyngiadau perthnasol.

HYSBYSIAD PENDERFYNIAD Y CYNGOR
CYNGOR GWYNEDD

(Adran 100C Deddf Llywodraeth Leol 1972)

Dyddiad Cyfarfod Y CYNGOR	1 Mai, 2025
---------------------------	-------------

PWNC

Eitem 11: PENODI AELODAU I'R PWYLLGOR SAFONAU – ARGYMHELLION PANEL CYFWELD

PENDERFYNIAD

Bod y Cyngor yn penodi Non Gibson a Sonal Khade yn Aelodau Annibynnol o'r Pwyllgor Safonau am gyfnod o 6 blynedd.

CANLYNIAD Y BLEIDLAIS

O blaid	60
Yn Erbyn	0
Atal	1

DATGANIADAU O FUDDIANT PERSONOL A MATERION PROTOCOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol na gollyngiadau perthnasol.

HYSBYSIAD PENDERFYNIAD Y CYNGOR
CYNGOR GWYNEDD

(Adran 100C Deddf Llywodraeth Leol 1972)

Dyddiad Cyfarfod Y CYNGOR

1 Mai, 2025

PWNC

Eitem 12: DIWYGIO Y CYFANSODDIAD

PENDERFYNIAD

Derbyn yr adroddiad ar y newidiadau dirprwyedig yn Atodiad 1 i'r adroddiad a gyflwynwyd i'r Cyngor.

CANLYNIAD Y BLEIDLAIS

O blaid	57
Yn Erbyn	1
Atal	1

DATGANIADAU O FUDDIANT PERSONOL A MATERION PROTOCOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol na gollyngiadau perthnasol.

HYSBYSIAD PENDERFYNIAD Y CYNGOR
CYNGOR GWYNEDD

(Adran 100C Deddf Llywodraeth Leol 1972)

Dyddiad Cyfarfod Y CYNGOR

1 Mai, 2025

PWNC

Eitem 13: PENDERFYNIAD BRYD CABINET

PENDERFYNIAD

Derbyn a nodi'r adroddiad.

CANLYNIAD Y BLEIDLAI

O blaid	49
Yn Erbyn	8
Atal	2

DATGANIADAU O FUDDIANT PERSONOL A MATERION PROTOCOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol na gollyngiadau perthnasol.

HYSBYSIAD PENDERFYNIAD Y CYNGOR
CYNGOR GWYNEDD

(Adran 100C Deddf Llywodraeth Leol 1972)

Dyddiad Cyfarfod Y CYNGOR

1 Mai, 2025

PWNC

Eitem 14A: RHYBUDD O GYNNIG GAN Y CYNGHORYDD ELFED WYN AP ELWYN

PENDERFYNIAD

Mae'r Cyngor yn galw ar Lywodraeth San Steffan i ddatganoli grymoedd dros gronfeydd a'r rhwydwaith dŵr yng Nghymru, fydd yn caniatáu i Gymru elwa o un o'i hadnoddau pwysicaf.

CANLYNIAD Y BLEIDLAIS

O blaid	49
Yn Erbyn	2
Atal	3

DATGANIADAU O FUDDIANT PERSONOL A MATERION PROTOCOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol na gollyngiadau perthnasol.

HYSBYSIAD PENDERFYNIAD Y CYNGOR
CYNGOR GWYNEDD

(Adran 100C Deddf Llywodraeth Leol 1972)

Dyddiad Cyfarfod Y CYNGOR

1 Mai, 2025

PWNC

Eitem 14B: RHYBUDD O GYNNIG GAN Y CYNGHORYDD BECA BROWN

PENDERFYNIAD

Mae 1 ymhob 4 dynes ac 1 ymhob 6 dyn wedi dioddef camdriniaeth rhywiol yn ystod eu plentynod, a gall y ffigwr yna fod yn uwch fyth.

Nid yn unig bod y profiadau yma yn erchyll iddynt ar y pryd, ond maent yn gorfod byw gydag effeithiau'r troseddau ofnadwy yma gydol eu hoes.

Mae dioddefwyr camdriniaeth rhywiol yn dweud yn gyson nad oes digon o gefnogaeth ar gael iddynt, ac nad oes ymwybyddiaeth ddigonol o'r trawma maent yn ei gario bob dydd, am byth.

Mae Mai 1af yn ddiwrnod blynyddol i gofio am y dioddefwyr; i godi ymwybyddiaeth o'r drosedd ddychrynlyd yma, ac i'n hatgoffa y gall camdriniaeth rhywiol ddigwydd i unrhyw blentyn, mewn unrhyw gymuned. Nid yw camdriniaeth rhywiol yn adnabod gwahaniaethau diwylliannol, cymdeithasol, ieithyddol, crefyddol, rhywedd na hil. Gall ddigwydd yn unrhyw le, i unrhyw un.

Not My Shame yw'r grŵp ymgyrchu sydd yn trefnu'r digwyddiad blynyddol yma, ac mae'n cynnal munud o dawelwch ar y dyddiad hwn bob blwyddyn i gofio poen dioddefwyr camdriniaeth rhywiol drwy'r byd.

Galwn ar Gyngor Gwynedd i adnabod y dyddiad yma bob blwyddyn o hyn allan, ac i'w fabwysiadu'n ddiwrnod i gofio am ddioddefwyr. Galwn ar y Cyngor i hedfan baner yr ymgyrch uwch ei bencadlys ar Fai 1af bob blwyddyn er mwyn datgan yn glir nad cywilydd y dioddefwr yw camdriniaeth rhywiol, ond cywilydd y troseddwr. Galwn ar Gyngor Gwynedd i dynnu sylw cyhoeddus ar Fai 1af bob blwyddyn at y gefnogaeth sydd ar gael i ddioddefwyr, ac i esbonio wrth y cyhoedd sut a ble y gallent adrodd am gamdriniaeth rhywiol neu am bryderon diogelwch plant.

CANLYNIAD Y BLEIDLAIS

O blaid	47
Yn Erbyn	0

Atal	2
------	---

DATGANIADAU O FUDDIANT PERSONOL A MATERION PROTOCOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol na gollyngiadau perthnasol.

HYSBYSIAD PENDERFYNIAD Y CYNGOR
CYNGOR GWYNEDD

(Adran 100C Deddf Llywodraeth Leol 1972)

Dyddiad Cyfarfod Y CYNGOR

1 Mai, 2025

PWNC

Eitem 14C: RHYBUDD O GYNNIG GAN Y CYNGHORYDD GWYNFOR OWEN

PENDERFYNIAD

Mae gwasanaethau cyhoeddus Cymru yn wynebu colled o hyd at £65m oherwydd y cynnydd i yswiriant gwladol a gyhoeddwyd gan y llywodraeth Lafur yn San Steffan.

Unwaith eto, bydd Cyngorau Cymru yn gweld colled llwyr wrth i'r llywodraeth ddefnyddio'r fformiwla Barnett i benderfynu faint o arian sy'n cael ei roi i wledydd datganoledig. Mae'r fformiwla Barnett yn seiliedig ar faint y boblogaeth yn hytrach nag angen.

Mae'n annheg na fydd gwasanaethau cyhoeddus Cymru yn derbyn yr arian llawn am y cynnydd. Mae hyn yn enghraifft arall o sut mae Cymru dan anfantais llwyr o ganlyniad i lywodraeth Lafur yn y Senedd yng Nghymru ac yn San Steffan.

Gan ein bod yn parhau i ddisgwyl am fanylion gan y ddwy lywodraeth nid oes modd cyfrifo union ffigwr ar hyn o bryd, ond mae Cyngor Gwynedd yn debygol o fod ar eu colled mewn swm oddeutu £1m, sy'n swm rydym wedi gorfod ei throsglwyddo i'n trethdalwyr.

Mae Cyngor Gwynedd yn galw felly ar Lywodraeth Cymru i fynnu ffodd decach o ariannu ein gwlad gan eu penaethiaid yn Llundain.

CANLYNIAD Y BLEIDLAIS

O blaid	41
Yn Erbyn	1
Atal	2

DATGANIADAU O FUDDIANT PERSONOL A MATERION PROTOCOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol na gollyngiadau perthnasol.

HYSBYSIAD PENDERFYNIAD Y CYNGOR
CYNGOR GWYNEDD

(Adran 100C Deddf Llywodraeth Leol 1972)

Dyddiad Cyfarfod Y CYNGOR

1 Mai, 2025

PWNC

Eitem 14D: RHYBUDD O GYNNIG GAN Y CYNGHORYDD ELIN HYWEL

PENDERFYNIAD

- Mae'r Cyngor hwn yn nodi effeithiau anghymesur a chronnus polisïau llymder ar drigolion fwyaf bregus ein cymdeithas gan lywodraethau dilynol y DU - boed yn llywodraethau Ceidwadol neu Lafur.
- Yn dilyn cyhoeddiad diweddar Lywodraeth y DU o doriadau pellach i fudd-daliadau fydd yn cyfansymu i £5 biliwn, cydnabyddir y Cyngor hwn mai parhad a chynnydd i bolisïau llymder yw'r toriadau hyn. Gyda chyfran o 18.1% o boblogaeth Gwynedd yn cael eu hystyried yn anabl, bydd pobl Gwynedd yn cael eu taro'n arbennig o galed gan y toriadau. Ym mhellach, mae pobl a ystyrir yn anabl yng Ngwynedd yn llai tebygol o fod mewn cyflogaeth, gyda dim ond 50.5% mewn swydd â thâl, ac felly maent yn fwy tebygol o ddibynnu ar fudd-daliadau fel eu hunig ffynhonnell incwm.
- Noda'r Cyngor ein cyfrifoldeb cynyddol i liniaru effeithiau creulon polisïau llymder drwy wasanaethau'r Cyngor. Gwelwn gynnydd yn y galw am wasanaethau megis tai cymdeithasol, llety argyfwng a gofal cymdeithasol, a'r gost gynyddol ganlyniadol o gynnal y gwasanaethu hyn. Cydnabyddwn y pwysau a roddir hyn ar gyllidebau'r Cyngor.
- Er mwyn trigolion Gwynedd, geilw'r Cyngor Gwynedd ar Lywodraeth Cymru i sefyll i fyny dros Gymru a mynnu bod eu cyd-aelodau Llafur yn Llywodraeth y DU yn gwneud tro bedol ar eu cynlluniau i dorri budd-daliadau.
- Er mwyn sicrhau parch ac urddas i bob un, geilw'r Cyngor Gwynedd ar Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU i gyllido budd-daliadau a gwasanaethau cymdeithasol yn ddigonol.
- Er mwyn roi diwedd ar lymder yng Nghymru, mynnir y Cyngor hwn bod Llywodraeth Cymru yn galw ar Lywodraeth y DU i ddatganoli lles a budd-daliadau, ynghyd â'r holl liferi angenrheidiol i alluogi Llywodraeth Cymru i warchod, gofalu a chynnal ein cymdeithas.

CANLYNIAD Y BLEIDLAIS

O blaid	40
Yn Erbyn	0
Atal	1

DATGANIADAU O FUDDIANT PERSONOL A MATERION PROTOCOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol na gollyngiadau perthnasol.
